

ISSN 2616-6844

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің
ХАБАРШЫСЫ

ВЕСТНИК

Евразийского национального
университета имени Л.Н. Гумилева

BULLETIN

of the L.N. Gumilyov Eurasian
National University

ҚҰҚЫҚ сериясы
LAW Series
Серия ПРАВО

3 (124)/2018

1995 жылдан бастап шығады
Founded in 1995
Издается с 1995 года

Жылына 4 рет шығады
Published 4 times a year
Выходит 4 раза в год

Astana, 2018
Астана, 2018

Бас редакторы
з.ғ.д., проф.
Амандыкова С.К. (Қазақстан)

Бас редактордың орынбасары
Бас редактордың орынбасары

Ибрагимов Ж.И., з.ғ.д., доцент (Қазақстан)
Сарсенова С.Н., з.ғ.к., доцент (Қазақстан)

Редакция алқасы

Абайдельдинов Е.М.	з.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Абдрасулов Е.Б.	з.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Алебастрова И.А.	з.ғ.к., доцент (Ресей)
Ақпанов А.Н.	з.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Баймаханов М.Т.	з.ғ.д., проф., академигі (Қазақстан)
Балтабаев К.Ж.	з.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Букалерова Л.А.	з.ғ.д., проф. (Ресей)
Жумашева Г.С.	з.ғ.к., доцент (Қазақстан)
Коняхин В.П.	з.ғ.д., проф. (Ресей)
Коробеев А.И.	з.ғ.д., проф. (Ресей)
Кристиан Цомпак	д.ю.н., проф. (Польша)
Мукашева А.А.	з.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Мурат Тумай	PhD (Түркия)
Нурғалиева Е.Н.	з.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Тлепина Ш.В.	з.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Томас Давулис	з.ғ.д., проф. (Литва)
Тхабисимова Л.А.	з.ғ.д., проф. (Ресей)
Умирзаков П.К.	з.ғ.к. (Қазақстан)
Хайрмуханмедов Н.И.	PhD (Қазақстан)
Явуз Оглу	PhD (Түркия)

Жауапты хатшы, компьютерде беттеген: Д. Байтлесова

Редакцияның мекенжайы: 010008, Қазақстан, Астана қ., Сәтпаев к-сі, 2, 408 б.
Тел.: (7172) 709-500 (ішкі 31432)
E-mail: vest_law@enu.kz

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің хабаршысы. ҚҰҚЫҚ сериясы
Меншіктенуші: ҚР БЖҒМ «Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті» ШЖҚ РМҚ
Қазақстан Республикасының Ақпарат және коммуникациялар министрлігімен тіркелген.
27.03.18 ж. № 16992-Ж -тіркеу куәлігі
Мерзімділігі: жылына 4 рет.
Тиражы: 25 дана
Типографияның мекенжайы: 010008, Қазақстан, Астана қ., Қажымұқан к-сі,13/1, тел.: (7172)709-500 (ішкі 31432)

Editor-in-Chief

Doctor of Juridical Sciences
Amandykova S.K. (Kazakhstan)

Deputy Editor-in-Chief
Deputy Editor-in-Chief

Ibragimov Zh.I., Doctor of Juridical Sciences, Assoc.Prof. (Kazakhstan)
Sarsenova S.N., Can. of Juridical Sciences, Assoc.Prof. (Kazakhstan)

Editorial board

Abaydeldinov E.M.	Doctor of Juridical Sciences, Prof.(Kazakhstan)
Abdrassulov E.B.	Doctor of Juridical Sciences, Prof. (Kazakhstan)
Alebastrova I.A.	Can. of Juridical Sciences, Assoc.Prof. (Russia)
Akhpanov A.H.	Doctor of Juridical Sciences, Prof. (Kazakhstan)
Baymakhanov M.T.	Doctor of Juridical Sciences, Prof., Academician (Kazakhstan)
Baltabayev K.Zh.	Doctor of Juridical Sciences, Prof. (Kazakhstan)
Bukalerova L.A.	Doctor of Juridical Sciences, Prof.(Russia)
Khairmuhanmedov N.I.	PhD (Kazakhstan)
Konyakhin V.P.	Doctor of Juridical Sciences, Prof.(Russia)
Korobeyev A.I.	Doctor of Juridical Sciences, Prof.(Russia)
Krystian Complak	Doctor of Juridical Sciences, Prof. (Poland)
Mukasheva A.A.	Doctor of Juridical Sciences, Prof. (Kazakhstan)
Murat Tumay	PhD (Turkey)
Nurgaliyeva E.N.	Doctor of Juridical Sciences, Prof. (Kazakhstan)
Tlepina Sh.V.	Doctor of Juridical Sciences, Prof. (Kazakhstan)
Tomas Davulis	Doctor of Juridical Sciences, Prof. (Lithuania)
Thabisimova L.A.	Doctor of Juridical Sciences, Prof.(Russia)
Umirzakov P.K.	Can. of Juridical Sciences (Kazakhstan)
Yavuz Oglu	PhD (Turkey)
Zhumasheva G.S.	Can. of Juridical Sciences, Assoc.Prof. (Kazakhstan)

Responsible secretary, computer layout: Dinara Baytlessova

Editorial address:2, Satpayev str., of.408, Astana, Kazakhstan, 010008
Tel.: (7172) 709-500 (ext. 31432)
E-mail: vest_law@enu.kz

Bulletin of the L.N.Gumilyov Eurasian National University. Law Series

Owner: Republican State Enterprise in the capacity of economic conduct «L.N.Gumilyov Eurasian National University» Ministry of Education and Science of the Republic of Kazakhstan
Registered by Ministry of information and communication of Republic of Kazakhstan.

Registration certificate No. 16992-Ж from 27.03.2018

Periodicity: 4 times a year

Circulation: 25 copies

Address of printing house: 13/1 Kazhimukan str., Astana, Kazakhstan 010008; tel.: (7172) 709-500 (ext.31432)

Главный редактор
д.юр.н.
Амандыкова С.К. (Казахстан)

Зам. главного редактора
Зам. главного редактора

Ибрагимов Ж.И., д.юр.н., доцент (Казахстан)
Сарсенова С.Н., к.юр.н., доцент (Казахстан)

Редакционная коллегия

Абайдельдинов Е.М.	д.юр.н., проф. (Казахстан)
Абдрасулов Е.Б.	д.юр.н., проф. (Казахстан)
Алебастрова И.А.	к.юр.н., доцент (Россия)
Ахпанов А.Н.	д.юр.н., проф. (Казахстан)
Баймаханов М.Т.	д.юр.н., проф., академик (Казахстан)
Балтабаев К.Ж.	д.юр.н., проф. (Казахстан)
Букалерова Л.А.	д.юр.н., проф. (Россия)
Жумашева Г.С.	к.юр.н., доцент (Казахстан)
Коняхин В.П.	д.юр.н., проф. (Россия)
Коробеев А.И.	д.юр.н., проф. (Россия)
Кристиан Цомпак	д.юр.н., проф. (Польша)
Мукашева А.А.	д.юр.н., проф. (Казахстан)
Мурат Тумай	PhD (Турция)
Нургалиева Е.Н.	д.юр.н., проф. (Казахстан)
Тлепина Ш.В.	д.юр.н., проф. (Казахстан)
Томас Давулис	д.юр.н., проф. (Литва)
Тхабисимова Л.А.	д.юр.н., проф. (Россия)
Умирзаков П.К.	к.юр.н., (Казахстан)
Хайрмуханмедов Н.И.	PhD (Казахстан)
Явуз Оглу	PhD (Турция)

Ответственный секретарь, компьютерная верстка: Д. Байтлесова

Адрес редакции: 010008, Казахстан, г. Астана, ул. Сатпаева, 2, каб. 408
Тел.: (7172) 709-500 (вн. 31432)
E-mail: vest_law@enu.kz

Вестник Евразийского национального университета имени Л.Н.Гумилева. Серия: Право
Собственник: РГП на ПХВ «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева»
МОН РК

Зарегистрирован Министерством информации и коммуникаций Республики Казахстан.
Регистрационное свидетельство № 16992-Ж от 27.03.18 г.

Периодичность: 4 раза в год

Тираж: 25 экземпляров

Адрес типографии: 010008, Казахстан, г. Астана, ул. Кажымукана, 13/1, тел.: (7172)709-500
(вн.31432)

МАЗМҰНЫ

Мемлекет пен құқық теориясы

<i>Күмісов Н.О., Жанпейісова Қ.Д.</i> Қазақстандық сот жүйесін саяси реформалаудың мазмұны және негізгі кезеңдері.....	8
--	---

Конституциялық құқық

<i>Билялова М.И., Амандықова С.К.</i> Қазақстан Республикасында саяси құқықтар мен бостандықтар ұғымын тану және бекітудің қырлары.....	15
<i>Қалмағанбетова Д.Б., Цомплак К.</i> Қазақстан Республикасындағы көппартиялылық принципін конституциялық-құқықтық реттеу.....	22

Әкімшілік құқық

<i>Багисов Н.Б.</i> Ішкі істер органдары қызметкерлерінің экологиялық құқық бұзушылықтар үшін әкімшілік жауапкершілігінің ерекшеліктері.....	28
--	----

Қылмыстық құқық

<i>Ахметов А.С.</i> Заң білім беруіндегі ақпараттық технологиялардың рөлі.....	33
<i>Букалєрова Л.А., Остроушко А.В., Муратханова М.Б., Букалєров А.А.</i> Ресей Федерациясында, Қазақстан Республикасындағы және Америка Құрама Штаттарында кәмелетке толмағандардың киберқылмысымен күресу.....	39
<i>Қапсәлямов Қ.Ж., Қапсәлямова С.С.</i> Қазақстан Республикасында сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты мемлекеттік деңгейде қалыптастырудың және іске асырудың өзекті аспектілері.....	47
<i>Сеилханов Ж. Д.</i> Экономикалық контрабанда - ұйымдасқан қылмыстың бір түрі ретінде.....	53
<i>Сембекова Б.Р.</i> Терроризмге қарсы күрес жүйесіндегі қылмыстық саясат.....	60

Қылмыстық-процессуалдық құқық

<i>Ақпанов А.Н.</i> Күдікті, айыпталушы: жетілдіру мәселелері процессуалдық-құқықтық мәртебесі.....	66
---	----

Экологиялық және азаматтық құқық

<i>Жақсыбаев А.С.</i> Мемлекеттік жерді рұқсатсыз иеленуге қарсы тұру мәселелері (жерді рұқсатсыз алып қою).....	70
<i>Нукушева А.Ә.</i> Мұрагерлік құқық қабілеттіліктің ерекшеліктері.....	78
<i>Сақтағанова И.С., Мұсаева А.Я.</i> Суррогат аналық келісімшарттың заңды сипаты, оның ерекшеліктері.....	87

Халықаралық құқық

<i>Абдижами А.Ж., Амандықова Л.К.</i> Халықаралық құқықта мемлекет пен жеке тұлға жауапкершілігін әрі қарай жетілдірудің жекелеген мәселелері.....	93
<i>Асанова Т.С.</i> Апаттың алдын алу және салдарын азайту тұжырымдамаларына ықпал етуі арқылы апаттарды реттейтін саяси және халықаралық құқықтың дамуы.....	97
<i>Сарсембаев М.А.</i> Қазақстанның транзиттік әлеуетті іске асырудың халықаралық-құқықтық формалары және оның әлемдік транзиттік мәселелерді шешуге қатысуы.....	109

CONTENTS

The theory of the state and the law

<i>Kumisov N.O., Zhanpeisova K.D.</i> Content and main stages of political reform of Kazakhstan's judicial system.....	8
--	---

The constitutional law

<i>Bilyalova M.I., Amandykova S.K.</i> Consolidation and recognition of the concept of political rights and freedoms in the Republic of Kazakhstan.....	15
<i>Kalmaganbetova D.B., Complak K.</i> Constitutional and legal regulation of the principle of multi-party system in the Republic of Kazakhstan.....	22

Administrative law

<i>Bagisov N. B.</i> The peculiarities of administrative liability imposed to the officers of the internal affairs agencies for commission of environmental offences.....	28
---	----

Criminal law

<i>Akhetov A.S.</i> The role of information technology in legal education.....	33
<i>Bukalerova L.A., Ostroushko A.V., Muratkhan M.B.</i> Countering Cyberbullying in the United States, the Russian Federation and the Republic of Kazakhstan.....	39
<i>Kapsalyamov K.Zh., Kapsalyamova S.S.</i> Actual aspects of forming and implementing state anti-corruption policy in the Republic of Kazakhstan.....	47
<i>Seilkhanov Zh. D.</i> Economic smuggling as a type of organized crime.....	53
<i>Sembekova B.R.</i> Criminal policy in the system of combating female terrorism.....	60

Criminal procedural law

<i>Akhpanov A.N.</i> Suspected, defendant: questions of perfection of judicially-legal status.....	66
--	----

Ecological and civil law

<i>Dzhaksybayev A.S.</i> Issues of countering the unauthorized occupation of state lands (unauthorized seizure of land)	70
<i>Nukusheva A.A.</i> Subjects of the inheritance related legal relations.....	78
<i>Saktaganova I.S., Musaeva A.Ya.</i> The legal nature of the surrogate motherhood contract, its features.....	87

International law

<i>Abdizhami A.Z., Amandykova L.K.</i> Some issues of improving the liability of individuals in international law.....	93
<i>Assanova T.S.</i> Development of international law and policy governing disasters through the influence of the concepts of prevention and mitigation	97
<i>Sarsembayev M.A.</i> International legal forms of realization of transit potential Kazakhstan and its participation in solving world transit problems.....	109

СОДЕРЖАНИЕ

Теория государства и права

<i>Кумисов Н.О., Жанпейсова К.Д.</i> Содержание и основные этапы политического реформирования казахстанской судебной системы.....	8
---	---

Конституционное право

<i>Биялова М.И., Амандыкова С.К.</i> Закрепление и признание понятия политических прав и свобод в Республике Казахстан.....	15
<i>Калмаганбетова Д.Б., Цомплак К.</i> Конституционно-правовое регулирование принципа многопартийности в Республике Казахстан.....	22

Административное право

<i>Багисов Н.Б.</i> Особенности административной ответственности сотрудников органов внутренних дел за совершение экологических правонарушений.....	28
---	----

Уголовное право

<i>Ахметов А.С.</i> Роль информационных технологий в юридическом образовании.....	33
<i>Букалерева Л.А., Остроушко А.В., Муратханова М.Б., Букалеров А.А.</i> Противодействие кибербуллингу несовершеннолетних в Российской Федерации, Республике Казахстан и США.....	39
<i>Капсалямов К.Ж., Капсалямова С.С.</i> Актуальные аспекты формирования и реализации государственной политики противодействия коррупции в Республике Казахстан.....	47
<i>Сеилханов Ж. Д.</i> Проблемы уголовной ответственности за контрабанду по действующему законодательству.....	53
<i>Сембекова Б.Р.</i> Уголовная политика в системе противодействия женскому терроризму.....	60

Уголовно-процессуальное право

<i>Ахпиев А.Н.</i> Подозреваемый, обвиняемый: вопросы совершенствования процессуально-правового статуса.....	66
--	----

Экологическое и гражданское право

<i>Джаксыбаев А.С.</i> Вопросы противодействия самовольным занятиям государственных земель (самовольным захватам земель).....	70
<i>Нукушева А.А.</i> Субъекты наследственного правоотношения.....	78
<i>Сактаганова И.С., Мусаева А.Я.</i> Правовая природа договора суррогатного материнства, его особенности.....	87

Международное право

<i>Абдижами А.Ж., Амандыкова Л.К.</i> Некоторые вопросы совершенствования ответственности частных лиц в международном праве.....	93
<i>Асанова Т.С.</i> Развитие международного права и политики, регулирующих стихийные бедствия посредством воздействия концепций предотвращения и смягчения последствий.....	97
<i>Сарсембаев М.А.</i> Международно-правовые формы реализации транзитного потенциала Казахстана и его участие в решении мировых транзитных проблем.....	109

Конституциялық құқық
The constitutional law
Конституционное право

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің Хабаршысы – № 3 (124)/2018, 15-21 б.
Bulletin of the L.N. Gumilyov Eurasian National University – № 3 (124)/2018, 15- 21 pp.
<http://bullaw.enu.kz/>; E-mail: vest_law@enu.kz
ХҒТАМР 10.15.37

М.И. Билялова¹, С.К. Амандыкова²

¹Е.А. Бөкетов атындағы Қарағанды мемлекеттік университеті, Қарағанды, Қазақстан

²Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Астана, Қазақстан

(E-mail: ¹marzhan.bilyalova@mail.ru ²amandykova@mail.ru)

Қазақстан Республикасында саяси құқықтар мен бостандықтар ұғымын
тану және бекітудің қырлары

Аннотация. Бұл мақалада Қазақстан Республикасында саяси құқықтар мен бостандықтар ұғымын тану және бекітудің кейбір мәселелеріне тоқталып, тарихи кезеңдеріне сипаттама беру орын алды. Жалпы мақалада адам және азаматтардың құқықтар мен бостандықтары зерттеліп, саяси құқықтары терең сипатталды. Жалпы мақалада конституциялық құқықтар, бостандықтар және міндеттердің маңызды қағидаларын сипаттай отырып, олардың жүзеге асырылу механизмін, мазмұнын және шектері зерттелген. Қазіргі таңда демократиялық мемлекеттерде адам және азаматтарға берілетін құқықтар мен бостандықтар тек мемлекет азаматтарына ғана тиесілі. Бұл ереже осы құқықтар мен бостандықтардың ерекшелігін көрсетеді. Бірақ, барлық саяси құқықтар мен бостандықтар тең дәрежеде сотпен қорғалады, яғни мемлекетпен кепілдендірілетіні анық. Аталмыш мақалада Қазақстан Республикасында саяси құқықтар мен бостандықтар ұғымын тану және бекітудің қырларын аша отырып, адам мен азаматтың демократиялық құқықтары мен бостандықтарын құрметтеу, сақтау және қорғау, көппартиялық және идеологиялық әралуандық, сайлауды реттеу саласындағы құқықтық нормалардың тұрақтылығы және сонымен бір мезгілде олардың саяси дамуы сияқты маңызды мәселелер қарастырылған.

Түйін сөздер. Конституциялық заңнама, саяси құқықтар, бостандықтар, міндеттер, тұлғалардың мүдделері, адам құқықтары.

DOI: <https://doi.org/10.32523/2616-6844-2018-124-3-15-21>

Кіріспе. Қазақстан Республикасы өзін демократиялық, зайырлы, құқықтық және әлеуметтік мемлекет ретінде орнықтырады, оның ең қымбат қазынасы - адам және адамның өмірі, құқықтары мен бостандықтары [1].

Қазақстан Республикасы Президентінің жыл сайынғы халыққа Жолдауы – мемлекетіміз үшін маңызды саяси оқиғалардың бірі болып қалыптасты. Жаңа идеялар мен жаңа бағыттарды халыққа ұсыну арқылы, әрбір азаматтың азаматтық позициясы мен мүддесін жоғарлату, қолдау және жүзеге асыру өте маңызды әрі тиімді болып келуде. Соңғы Жолдаудың ерекшелігі сонда, ол бізге жаңа әлем – Төртінші өндірістік төңкеріс әлеміне бейімделуіміз үшін қандай шараларды жүзеге асыруымыз қажеттігін айқындап берді. Жаңа 2019 жылдың табалдырығында тұрған еліміз көптеген жетістіктерге жетті. Атап айтқанда, БҰҰ Қауіпсіздік кеңесіне тұрақты емес мүшелігіне ендік, Бүкіләлемдік Қысқы универсиада болды, ЕХРО – 2017 халықаралық көрмесін де сәтті өтуі. Бұл өтіп жатқан халықаралық шаралар біздің ел үшін, әр бір азаматтың саяси өмірге қатысып белсенділігін таңыту арқылы, саяси құқықтары мен бостандықтарын одан сайн арттыруға әкеліп жатыр. Өткен жылдың басында Елбасының бастамасымен Конституциялық реформа жүргізілді. Қазақстан экономиканы жаңа деңгейге көтеретін Үшінші жаңғыруға қадам басты. Мәні терең, кең ауқымды «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» бағдарламалық құжатқа сәйкес жұмыстар жалғасып

жатыр. Мемлекетіміз осыған дейінгі жетістіктермен шектеліп қалмақ емес. Еліміз алдағы уақытта да дамудың жаңа мүмкіндіктерін іздеуді тоқтатпайды [2].

Мақаланы зерттеу барысында адам құқықтарының ішінде саяси құқықтар мен бостандықтар ұғымын тануға байланысты мәселесі бойынша көптеген зерттеулер жасалынған. Осы бағытта ғылыми құндылығы мен тәжірибелік маңызы бар келесі Қазақстандық және Ресей ғалымдарының монографиялық еңбектері мен мақалаларын атап өтуге болады: С.А. Авакьяна, С.К. Амандықова, А.Т. Ащеулов, М.В. Баглай, М.Т. Баймаханов, Е.Қ. Көбеева, С.С. Сартаева, Г.С. Сапарғалиева, Ю.А. Юдина және тағы басқалары.

Зерттеу жұмысының міндеттері. Азаматтардың құқықтары, бостандықтарын және міндеттерін Қазақстан Республикасының Конституциясында бекітілуі үлкен маңызға ие. Ол адам мен азаматтың құқықтық жағдайын, тұлғаның конституциялық мәртебесін анықтауға мүмкіндік береді. Мұндай құқықтардың көп бөлігі индивидке тұрақты түрде тән болады. Оларға ие болу үшін белгілі бір әрекеттерді жасау міндет емес, оларға ие болу үшін Қазақстан Республикасының азаматы болу жеткілікті. Негізгі құқықтар мен міндеттер тек Конституциямен реттеледі, сондықтан олар ерекше заңдық табиғатқа ие.

Негізгі бөлім. Саяси құқықтар мен бостандықтардың түсінігі – азаматтың субъективтік құқығы және бостандықтарының маңызды категориясы. Бұл дегеніміз азаматқа мемлекеттің саяси-қоғамдық өміріне және мемлекеттік билікке қатысу мүмкіндігін береді. Азаматтардың саяси құқықтары басқа да құқықтардың жүзеге асырылуының бірден-бір шарты болып табылады. Өйткені саяси құқық билік шектейтін құндылықтар мен демократия жүйесінің табиғи негізін құрайды. Ұсынылып отырған мақала шетел тәжірибелерімен салыстырыла отырып Қазақстан Республикасының заңнамасында саяси құқықтардың конституциялық құқықтық реттелу механизмін барынша дамытуға бағытталған. Тақырыптың өзектілігі қазіргі таңда азаматтардың саяси құқықтары мемлекеттік билікті жүзеге асыруға және мемлекеттің қоғамдық-саяси өміріне араласуға және қатысуға мүмкіндіктердің артуы. Яғни, саяси өмірге белсендіктерін қарқынды таныту болып табылады.

Конституциялық құқықтар, бостандықтар және міндеттер маңызды қағидаларға негізделеді. Олар құқықтар мен бостандықтардың жүзеге асырылу механизмін, мазмұнын және шектерін анықтайды.

Конституциялық құқықтар, бостандықтар және міндеттер азаматтар үшін негізгі болып табылады. Оларда азаматтар мен мемлекет арасында болатын маңызды қатынастар мен байланыстар көрініс табады. Бұл құқықтар мен бостандықтарды азамат танымаса, онда оның өмірі сүру жағдайы толық түрде анықталмаған болар еді. Адам мен азамат үшін конституциялық құқықтар мен бостандықтардың маңыздылығы олардың бекітілу нысанын – конституцияны бекітті.

Құқықтар, бостандықтар және міндеттердің жалпылығы. Қазақстан Республикасының Конституциясы жалпыға танылған халықаралық құқық қағидаларына сәйкес, әрбір адам еркін және соған сәйкес құқықтар мен бостандықтардың кешенін иеленеді. Сондықтан, онда бекітілген құқықтар мен міндеттер әрбір азаматқа тиесілі және олар жалпылама болып табылады. Белгілі бір жасқа жеткен, толық көлемде құқықсубъектілікке ие Қазақстан Республикасының азаматы құқықтар мен бостандықтарды, міндеттерді Конституцияға сәйкес пайдаланады.

Конституциялық құқықтар мен бостандықтардың толықтығы. Бұл қағида жоғарыда көрсетілген қағидасымен тығыз байланыста. Ол бойынша азаматтар қоғам өмірінің барлық жақтарын қамтитын құқықтар мен міндеттерге ие. Олардың тізімі Конституцияның II бөлімінде бекітіліп, жалпымен танылған халықаралық құқықтағы тізімге сәйкес келеді. Жиынтығында олар азаматтардың азаматтық, саяси, әлеуметтік, экономикалық, мәдени және экологиялық құқықтары мен бостандықтарын құрайды. Саяси құқықтар мен бостандықтар мемлекеттік билік және жергілікті өзін-өзі басқару органдары құрылған кезде олардың қызметіне қатысуға мүмкіндік береді. Азаматтық құқықтар – бұл мемлекетпен байланыссыз шешім қабылдау және белгілі бір іс - әрекет жасау еркіндігі. Әлеуметтік құқықтар – жалдамалы еңбек саласын қозғап, өз ішінде демалысқа, зейнеткерлікке, алиментке т.б. құқықтарға бөлінеді. Экономикалық құқықтар – бұл айырбас, тауарлар мен қызмет көрсету, өндіріс саласындағы қызмет, меншік құқығы. Мәдениет саласындағы құқықтар шығармашылық еріктілікпен байланысты. Экологиялық құқықтар – таза қоршаған ортаға және тағыда басқа құқықтар. Сонымен, адам өмірінің қандай саласын қарастырсақ та, Конституцияда олардың әрқайсысына құқықтар мен бостандықтардың анықталған тобы сәйкес келеді.

Құқықтар, бостандықтар және міндеттердің теңдігі. Қазақстан Республикасының Конституциясының 14 бабына сәйкес құқықтар мен міндеттердің теңдігі қамтамасыз етіледі, яғни әлеуметтік әділеттілік пен теңдіктің қағидалары жүзеге асады. Қазақстан Республикасының Конституциясына сәйкес барлық азаматтар бірдей құқықтар мен міндеттерді иеленеді, әрқайсысына бірдей дәрежеде қоғамдық және мемлекеттік қызмет саласында бірдей, тең мүмкіндіктер берілген.

Халақаралық-құқықтық нормалардың басымдылығы. Қазақстан Республикасы Конституциясының 4 бабының 3 тармағына сәйкес Республика бекіткен халықаралық шарттар ұлттық заңдарынан басымдығы бола отырып және халықаралық шарт бойынша оны қолдану үшін заң шығару талап етілетін жағдайдан басқа реттерде, тікелей қолданылады. Бұл ереже негізгі болып табылады, сондықтан Қазақстан Республикасында жалпымен танылған халықаралық құқық нормалары мен қағидалары танылады[1]. Сәйкесінше, Қазақстан Республикасында адам құқықтарының жалпы декларациясы, құқықтар туралы халықаралық пактілер, құқықтар мен бостандықтар туралы ратификацияланған басқа да шарттар міндетті болады. Жоғарыда көрсетілген құжаттарды Қазақстан Республикасы өзінің заңнамасында, соның ішінде Конституцияда бекітуге міндетті. Бұл Конституцияның екінші бөлімінде жүзеге асырылған.

Азаматтардың құқықтары мен бостандықтарын сотпен қорғау. Конституцияның 13 бабының 1,2 тармағында әркімнің құқықтары мен бостандықтарын заңға қайшы келмейтін барлық тәсілдермен қорғауға хақылы деп көрсетілген. Қорғау азаматтық, қылмыстық, әкімшілік, конституциялық өндіріс негізінде қолданылады.

Танылған құқықтар мен міндеттердің ақиқаттығы. Құқықтар мен бостандықтар мемлекетпен танылған кезде ғана қамтамасыз етілуі мүмкін. Осыған сәйкес Конституцияда азаматтардың құқықтары мен бостандықтарын қамтамасыз ететін кепілдіктер береді.

Жоғарыда аталған қағидалар адам мен азаматтың құқықтары мен бостандықтарының жүйесін құра отырып, Қазақстан Республикасындағы тұлғаның құқықтық мәртебесінің негіз ретіндегі маңыздылығын көрсетеді.

Конституциялық құқықтар мен бостандықтарды шартты түрде: жеке, әлеуметтік-экономикалық, саяси деп бөлуге болады.

Туған кезден адамға тиесілі болатын жеке құқықтарға қарағанда, саяси құқықтар мемлекеттік азаматтылықты иеленумен байланысты болады. Бұл ерекшелікті Конституция ажыратады: жеке құқықтар «әрбір» адамға, саяси құқықтар «азаматтарға» тиесілі деп бөліп көрсеткен.

Тарихы. Қазақстан Республикасында егеменді биліктің бірден-бір бастауы – оның көп ұлтты халқы. Азаматтар, халық ретінде билікті жүзеге асырады. Заңға сәйкес азамат ерікті түрде өз құқықтары мен міндеттерін 18 жастан жүзеге асыра алады. Бұл норма бірінші ретте саяси құқықтар мен бостандықтарға қатысты. Азаматтар өздерінің саяси құқықтары мен бостандықтарын жүзеге асыра отырып мемлекеттік басқаруға және қоғамдық- саяси өмірге араласады. Саяси құқықтар мен бостандықтар биліктің халыққа тиесілігін білдіреді. Көп жағдайда оларды жеке немесе басқа азаматтармен бірігіп атқарады. Мысалы: мемлекеттік органдарға өтініш беру жеке мазмұнға ие.

Көптеген құқықтар мен бостандықтар тек мемлекет азаматтарына ғана тиесілі. Бұл ереже осы құқықтар мен бостандықтардың ерекшелігін көрсетеді. Бірақ, барлық саяси құқықтар мен бостандықтар тең дәрежеде сотпен қорғалады, яғни, мемлекетпен кепілдендіріледі.

Адам құқығы, оның ішінде саяси құқығына Қазақстан Республикасының Конституциясына сай кепілдік беріледі. Сонымен бірге Қазақстан Республикасы белгіленген тәртіпте өзі қол қойған немесе қосылған, адам құқығы жөніндегі халықаралық шарттарда белгіленген міндеттемелерді қатаң сақтайды. Барлығы 30 баптан тұратын Қазақстан Республикасы Конституциясының 2 бөлімі адам мен азамат құқығына арналған. Ол негізінен адам құқығы жөніндегі халықаралық нормаларға сай келеді. Азаматтардың құқығы мен бостандығы оның құқықтық мәтебесінің негізін құрайды. Бұл құқықтар танылып жүзеге асырылмаса, басқа құқықтар мен бостандықтар мағынасын жояды.

Қазақстан Республикасының 1995 жылғы Конституциясында бұған дейінгі Конституциялармен салыстырғанда адам құқығы жөніндегі халықаралық құқықтық актілер көбірек назарға алынып, азаматтық құқық пен бостандық ауқымы кеңейе түскен. Адамның азаматтық құқығы мен бостандығына мыналар жатады: өмір сүру құқығы және тұлға беделі; бостандық құқығы, жеке басына қол сұғылмаушылық, жеке өміріне және тұрғын жайына қол сұғылмаушылық; жеке және отбасылық құпияларға; ар-ождан қорғауы; қозғалу және тұрғын жайды таңдау бостандығы; ұлттың және қарым-қатынасын тілін таңдау бостандығы. Бұлардың барлығы тұлға бостандығының

негізгі аспектілерін құрайды. Адамның өмір сүруі құқығы осы саладағы басқа да құқықтармен бостандықтардың негізі болып табылады. 2003 жылдың 17 желтоқсанынында Елбасы Н.Ә. Назарбаев «Қазақстан Республикасында өлім жазасына мораторий енгізу туралы» Жарлыққа қол қойды. 2004 жылы қаңтарда Еуропалық Одақ Қазақстанның бұл қадамын құптағанын мәлімдеді. Еуропалық Кеңестің Парламенттік Ассамблеясы да Қазақстанда өлім жазасына мораторий енгізілуі қолдайтынын білдірді. Ал, 2007 жылдың 21 мамырындағы Қазақстан Республикасының Конституциясына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы заңында Конституцияда бұрын соңды болмаған мынандай редакция жазылды: Ешкімнің өз бетінше адам өмірін қиюға хақысы жоқ. Өлім жазасы адамдардың қаза болуымен байланысты террористік қылмыстар жасағаны үшін, сондай-ақ соғыс уақытында ерекше ауыр қылмыстар жасағаны үшін ең ауыр жаза ретінде заңмен белгіленеді, ондай жазаға кесілген адамның кешірім жасау туралы өтініш ету хақы бар. Яғни, бұдан былай Қазақстан Республикасы өзге дамыған мемлекеттер сияқты өлім жазасын қолданбайды. Қазақстанда әртүрлі конфессиялардың бейбіт қатар өмір сүруін қажетті барлық құқықтық және ұйымдық жағдайлар жасалған. Ол үшін конфессияаралық қатынастарды үйлестіруге бағытталған біртұтас мемлекеттік саясат қалыптасқан. Сонымен қатар, 2017 жылдың 10 наурызында Конституцияға жалпы 26 өзгеріс енгізілді және Президент өзіне тиесілі 35 түрлі билігін Үкімет пен Парламентке бөліп берді. Үкіметті жасақтауда енді премьер депутаттармен ақылдасып, шешім қабылдай береді. Тек Қорғаныс, Ішкі және Сыртқы істер министрлерін тағайындау құзыры ғана президентте қалған. Бұл Конституциялық реформа адам және азаматтардың саяси құқықтарына және еліміздің саясатына айтарлықтай өзгерістер мен кепілдіктер берді.

Зерттеудің талдануы. Қазақстан Республикасын тәуелсіздік алған жыл ішінде қоғамды демократизациялау процесі кезеңі бойынша адамдардың құқықтары мен бостандықтары конституциялық бекініс алып, соны жүзеге асыру мен қорғаудың нағыз механизм ретінде қарастыруға болады. Атқарушы, сот және құқық қорғау органдарының экономикалық және әлеуметтік сферада білім институтын қайта құру мақсатында жүзеге асырылып отыр. Қазақстан адам құқықтарына байланысты халықаралық қағидаларды жүзеге асыруда. 1991 – 2005 жылдар аралығында халықаралық ұйымдардың бірден-бір мүшесі және бұған адам құқықтары жөнінде 50 халықаралық шарт бойынша қосылды. Парламенттің азаматтық және саяси құқықтары жөніндегі Халықаралық Пактінің ратификациялау қоғам өмірінде маңызды қадамдарының бірі. Кешенді (БҰҰ) және аудандық (ТМД, ОБСЕ және т.б.) халықаралық жүйелер қызметінің шегінде жандандырумен байланысты Қазақстан өзінің келесі демократиялық дамуын көздеді. Қазақстанның адам құқықтары жөнінде халықаралық шарттарға ережеге сәйкес қатысуы экономиканы дамыту және потенциалды кеңейту.

Қазақстандық конституциялық заңнамада адам құқықтары мен бостандықтары туралы басты идея бола отыр, Қазақстан 1990 жылы құрылған соң, кеңестік жүйедегі қағидалардан бас тартты. Қазақстан тұлғалардың құқықтарын бекітуде топтық ыңғайлық, саяси және идеологиялық әр алуандылықты, абсолюттік және адам құқықтарынан ажыратылмайтынын, сонымен қатар әрбір субъектінің құқықтары мен бостандықтары нақты әрбір адамға тиесілі; тұлғалардың мүдделері мен мемлекеттің мүддесінің салыстырмалы мүмкіндіктерінен бас тартты. «Халықаралық шартты республикамен бекітіледі» деп Қазақстан Республикасының Конституциясында белгіленген, яғни адам құқықтарының халықаралық стандарттары ұлттық заңнамада реттеушілік, бағыттаушы функциясын, беделін атқара бастайды.

1990 жылдары Қазақстанды бақылау кезде, экономикалық дамудың темпі төмендеуі, әлеуметтік сферада жетіспеушілігі, жұмыссыздық және өзге де халықаралық құқықтық актілердің ережелер мен конституция және заңнамалар арасындағы қатынастарының үзілуі, екінші жағынан құқықтар мен бостандықтарды нағыз жағдай бойынша көтеру байқалды. Объективтік себептерге байланысты, нарық экономикаға өту процесі адам құқықтарының жағдайына субъективтік факторлар әсер етті. Дегенмен мемлекеттік органдар мен лауазымды тұлғалар тәуелсіздігін алған жылдың бірінші жылдарында конституциялық қағидаларды саяси декларация ретінде қарастырып және көбінесе адам құқықтарын, заңдылықтық қателіктерді жіберген. 1990 жылдары әлеуметтік сұрастыру барысында, халықтың билік органнына сенімі күрт төмендеді, ал мемлекеттік қызметкерлердің көбісі әлеуметтік тәжірибені машықтап реттеуге мүмкіндіктері болмады [3,119 б.]. Мемлекет мүддесінің алдында адамдардың конституциялық құқықтары арасында қарама қайшылығы адам құқықтарының құндылық, нормативтік-құқықтық және функциялық аспектілер ара қатынасын

ажыратуға әкелді. Қазақстан Республикасының Конституциясының 39 бабының 1 бөлімінде халықаралық құқық нормасына сәйкес келетін норма бекітілген: «Адамның және азаматтың құқықтары мен бостандықтары конституциялық құрылысты қорғау, қоғамдық тәртіпті, адамның құқықтары мен бостандықтарын, халықтың денсаулығы мен имандылығын сақтау мақсатында, қажетті шамада ғана және тек заңмен шектелуі мүмкін» [1].

Халықаралық құқықтық нормалардың Қазақстан Республикасындағы саяси құқықтарды қамтамасыз ететін нормаларға имплементациясы қазіргі кезде өте өзекті мәселелердің қатарынан көрінуде. Мысалға, сонау 90 жылдардан бері Қазақстан Республикасы өзінің тәуелсіздігіне ие болған сәттен бастап мемлекет пен қоғам өмірінде және елімізде халықаралық деңгейде ірі өзгерістер болды. Бұған дәлел мемлекетіміздегі адамзаттың құқықтық қорғалу дәрежесінің күрт өзгеруі, яғни тек қана мемлекеттің ішкі саясатында адам құқығы маңызды құбылысқа иеленбей, сонымен қатар мемлекеттің сыртқы саясатында да ерекше қадағаланып маңыздылыққа бет бұрды. Әрине мемлекетіміз ол жылдары өте жас болғандықтан бұл мәселе төнірегінде қиыншылықтарға көп төнді. Ол кезде адам және азаматтардың саяси құқықтары мен қатар халықаралық деңгейде адам құқықтарын қорғау және реттеу мәселесі оңайға соқпады. Бұл құқықтардың халықаралық аренада өзге мықты дамыған мемлекеттердің қатарынан онды көру үшін біздің жас мемлекетімізге талай- талай тәжірибе жинау қажет болды. Бірқатар заңдар қабылдау қажет етілді. Халықаралық деңгейде мемлекетіміздің заңдарын шығарып халықаралық құқықтық нормалардың Қазақстан Республикасындағы саяси құқықтарды қамтамасыз ететін нормаларға имплементация жүргізу басталып кетті. Содан бері Қазақстан Республикасында Адам құқықтары жөніндегі халықаралық пактілер, Адам құқықтарының жалпыға бірдей декларациясы, Азаматтық және саяси құқықтар жөніндегі пакт және Азаматтық және саяси құқықтар жөніндегі пактіге Қосымша хаттама нормалары әрекет етуде, оларды жеке-жеке талқылып басқада зерттеу материалдарында ашып көрсету жөн көрдік. Аталмыш тақырыпта бұл халықаралық құқықтық актілерді талдап, кең пайдалануға болатының ескердік.

Зерттеудің нәтижелері мен талқылауы. Тұлғаның конституциялық құқық құрылымына келесі элементтер кіреді:

- азаматтық;
- құқықсубъектілік (өзішінде құқықабілетілік пен әрекетқабілеттілікке бөлінеді);
- негізгі құқықтар мен бостандықтар, заңды мүдделері мен міндеттері;
- құқықтық қағидалар;
- құқықтық мәртебенің кепілдіктері, оның ішінде маңызды орныға ие болатын заңды жауапкершілік;

Тұлғаның құқықтық жағдайының құрылымында құқықтар мен бостандықтардың әлеуметтік және заңдық мағынадағы ерекшеліктері жоқ, яғни тұлғаның бостандықтары бір уақытта оның құқықтары да болады. Адам құқықтарының мәселесінің заңдық мазмұнының негізінде нақты қоғамдық қатынастардың шегіндегі адамдардың арасындағы әлеуметтік мүмкіндіктер мен міндеттердің бөлінуі жатыр. Ол әлеуметтік шындық пен тұлғаның мәртебесіне қатысты байланыста нақтыланады. Қоғамдық ойдың тарихында және заң әдебиеттерінде адам құқықтарының табиғатына байланысты екі негізгі ой қалыптасқан.

Бірінші ойға сәйкес, адам және азаматтың құқықтары – бұл бір жағынан мемлекеттік танудан байланыссыз табиғи қасиеттер, екінші жағынан адам табиғатымен бекітілген, мемлекетпен қорғалатын, кепілдендірілетін талаптар мен қағидалар деп қарастырады.

Екінші ойға сәйкес – адам құқықтары мемлекетке байланысты болады. Мемлекет өз қарауы бойынша құқықтардың түрін, мазмұнын, көлемін анықтап, оларды адам мен азаматқа береді. Бұл ойлардың әрқайсысы да мәселенің нақты сипатын ашса да, бір бағытты болып табылады. Адам құқықтарының табиғи біртұтастығын жақтайтын табиғи құқық мектебінің жақтаушылары қоғамдық өмірдің қалыпты жағдайларына келіп тіреледі. Позитивті көзқарас адамның ролін төмендетіп, тұлғаны мемлекетке бағынысты қылып қояды.

Қорытынды. Қазақстан Республикасында азаматтық, саяси, әлеуметтік- экономикалық қатынастарының мәселесін қарастыру барысында, ұлттық заңнамада сол немесе өзге де құқықтарын формальды-құқықтық аспектілік қажеттіліктерін шектемейді және жалпы тең құқықтық қорғау кепілдігін бекіткен болатын, бірақ әлеуметтік тәжірибеде оларға тең мазмұнды емес қатынаста болады. Еліміз өзінің тәуелсіздік жылдарында жүріп өткен жолында көптеген қиын кезеңдерді

бастан кешіргені көз алдымызда. Енді, міне саяси жаңарудың кезегі келіп жетті. 2017 жылдың наурыз айында Конституцияға енгізілген жаңа өзгерістер мен толықтырулар тақырыбымыздың өзектілігін байта түсті. Өйткені мемлекетіміздегі саяси реформалар әрқашан қарапайым халықтың мұнын, саяси құқықтары мен бостандықтарын өрбіте түседі. Ал, осынын бәрі бейбітшілік пен саяси тұрақтылықты тұғырландыра түседі. Қазақстан Республикасы Конституциялық мемлекет ретінде қалыптасу барысы республиканың конституциялық заңдылықтарын үнемі жетілдіріп отыру міндетін алдыға тартады. Еліміздегі конституциялық реформа үздіксіз, созылмалы құбылыс. Қазақстан Республикасы азаматтарының саяси құқықтары және олардың мемлекеттік органдар, лауазымды тұлғалар тарапынан орындалуы Қазақстан Республикасының Конституциясымен және басқа да заңнамалық актілермен кепілденген. Саяси құқықтармен бостандықтардың арқасында Қазақстан азаматтары мемлекеттің қоғамдық саяси өміріне, мемлекет басқару ісіне араласа алады. Саяси құқықтар мен бостандықтарға мыналар жатады: белсенді және бәсең сайлау құқығы; республикалық референдумға қатысу құқығы; мемлекет ісін басқаруға қатысу құқығы; мемлекеттік қызметке кіруге тең құқығы; сөз бен шығармашылық еркіндігіне кепілдік құқығы, яғни сөз бостандығы құқығы; бірлесу бостандығы құқығы және азаматтардың бейбіт жиналуға, жиналыстар, митингілер мен демонстрациялар өткізуге құқылы.

Қазіргі уақытта өркениетті, демократиялық мемлекеттерде саяси құқықтар конституциялық құрылыстың құрамдас бөлігі ретінде танылады.

Сонымен қатар қазіргі уақытта аталмыш мәселе бойынша, оның ішінде Қазақстан Республикасының конституциялық дамуындағы қоғамдық институттардың дамуы мен олардың қызметінің құқықтық реттелуі мен реттеудің тиімділігіне арналған арнайы мемлекеттік тілде жазылып реттелген монографиялық зерттеулер жоқ. Негізінен конституционалист ғалымдар тек осы мәселенің бір жақ қырын қарастырумен ғана шектеліп қояды. Сондықтан қазіргі таңда Қазақстан Республикасындағы адам және азаматтардың саяси құқықтары мен бостандықтар құқығының мәселесі өзекті тақырыптар қатарына жатады деп айтуға болады. Конституциялық реформалардың адам құқықтары жүйесінде маңызды саяси рөл атқарары сөзсіз.

Саяси құқықтар мен бостандықтар мемлекеттік билікті жүзеге асыру үрдісінде қоғамдық қатынастар жүйесіндегі азаматтың құқықтық жағдайын белгілейді. Бұл ретте саяси құқықтар мен бостандықтардың табиғи сипаты Қазақстан Республикасында биліктің бірден-бір бастауы Қазақстан халқы болып табылады деген қағидадан келіп шығады. Азаматтарға кең ауқымды саяси құқықтар мен бостандықтар берілген [4, 38 б.].

Мемлекеттік саясат адам құқықтары мен бостандықтары шегі халықаралық стандарттарға сай нормативтік құқықтық актілердің қабылдануына, саяси құқықтық саладағы демократизацияға бағытталған азаматтық және саяси құқықтар мен бостандықтарын дамытуға, адамның конституциялық құқықтары мен бостандықтарының жиынтығын саяси, әлеуметтік-экономикалық, мәдени талаптарға сай дамытуға, ұлттық құқық қорғау жүйесінің тиімділігін құруға бағытталу керек. Мемлекеттік құқық қорғау қызметінің мониторингтік сапасын жүргізу адам құқықтары мен бостандықтарын қамтамасыз ету мемлекеттің жауапкершілігін арттырады. Адам құқықтары мен бостандықтарының идеясы әлеуметтік мәдени тенденциясы болып қалыптасуы мүмкін, егер ол жалпы адамзаттық құндылық болып табылса. Сонымен қатар Қазақстан адам құқықтары жөнінде теория мен тәжірибеге өз құндылықтарын бере алады.

Әлемдік қоғамның қабылдауы бойынша Қазақстан ТМД елдерінің ішінде әлеуметтік-экономикалық сферасы бойынша қайта құру сапасы, қарқыны, масштабы жағынан алда. Қазақстандық қоғамға қоғам процесімен жүргізілетін күші оның құқықтары мен бостандықтарын өзіндік дамыту жолымен кеңейту екендігін білуі керек. Барлық қоғам және мемлекеттік құрылым және институттар тек адам құқықтары мен бостандықтарын қамтамасыз ететін құрал болып табылады.

Әдебиеттер тізімі

1. Қазақстан Республикасының Конституциясы (2017 жылдың 10 наурыздағы өзгерістер мен толықтыр бойынша). – URL: // <http://adilet.zan.kz/kaz/docs/Z1700000051>.
2. Хамедов А. Қазақстан халқы ассамблеясы төрағасының орынбасары: Маңызды саяси оқиға ЖОЛДАУ: ПКИР. – URL: <https://aikyn.kz/2018/01/16/39205.html>.
3. Кубеев Е.К. Конституционный строй Республики Казахстан. – Караганда: Болашак-Баспа, 1998.-271 с.
4. Амандықова С.К. Қазақстан Республикасының конституциялық құқығы: оқу құралы. -Астана: «Фолиант», 2001. -176 б.

М.И. Билялова¹, С.К. Амандыкова²

¹*Қарағандық мемлекеттік университетінің академигі Е.А. Букетов, Қарағанды, Қазақстан*

²*Евразиялық ұлттық университетінің атындағы Л.Н. Гумилев, Астана, Қазақстан*

Закрепление и признание понятия политических прав и свобод в Республике Казахстан

Аннотация. Данная статья посвящена рассмотрению некоторых вопросов признания и закрепления политических прав и свобод в Республике Казахстан. Несмотря на достигнутые результаты в области политических прав граждан вопросы исследования данной категории прав и свобод человека остаются недостаточно изученными. В статье освещены исторические этапы процесса их закрепления и признания. Также здесь рассматриваются содержание и механизмы ограничения их реализации, основанные на фундаментальных принципах конституционных прав, свобод и обязанностей. В настоящее время определенные права и свободы физических лиц в демократических государствах принадлежат исключительно гражданам государства. Это правило отражает особенности этих прав и свобод. Однако все политические права и свободы в равной степени обеспечены защитным механизмом судов, который гарантируется государством. В статье подтверждается признание концепции политических прав и свобод человека в Республике Казахстан, основанной на одобрении и уважении прав и свобод личности в демократическом государстве, целесообразности многопартийности и идеологического многообразия, необходимости защиты и сохранения стабильности правовых норм в области выборов. Политическое развитие человека и гражданина авторы признают одним из важных вопросов конституционного права.

Ключевые слова. Конституционное законодательство, политические права, свободы, обязанности, интересы граждан, права человека.

M.I. Bilyalova¹, S.K. Amandykova²

¹*Karaganda State University of the name of academician E.A. Buketov, Karaganda, Kazakhstan*

L.N. Gumilyov Eurasian National University, Astana, Kazakhstan

Consolidation and recognition of the concept of political rights and freedoms in the Republic of Kazakhstan

Abstract. This article is devoted to the consideration of some issues of recognition and consolidation of political rights and freedoms in the Republic of Kazakhstan. Despite the achieved results in the field of political rights of citizens, in this area the issues of research of this category of human rights and freedoms remain unexplored. The article highlights the historical stages of the process of its consolidation and recognition. It also discusses the content and mechanisms of restricting its implementation, based on the fundamental principles of constitutional rights, freedoms and duties. Currently, certain rights and freedoms of individuals in democratic states belong exclusively to citizens of the state. This rule reflects the characteristics of these rights and freedoms. However, all political rights and freedoms are equally secured by the protective mechanism of the courts, which is guaranteed by the state. This article confirms the recognition of the concept of political rights and freedoms in the Republic of Kazakhstan, based on the approval and respect for individual rights and freedoms in a democratic state, the expediency of a multi-party system and ideological diversity, the necessity to protect and preserve the stability of legal norms in the field of elections. The political development of a person and a citizen is recognized by the authors as one of the important issues of constitutional law.

Keywords: Constitutional law, political rights, freedoms, duties, interests of citizens, human rights.

References

- 1 Qazaqstan Respublikasynyn Konstitutsiiasy (2017 jyldyn 10 nauruzdagy ozgerister men tolyktyrular boiynsha [The Constitution of the Republic of Kazakhstan (as amended on March 10, 2017)]. Available at:// <http://adilet.zan.kz/kaz/docs/Z1700000051>.
- 2 Khamedov A. Qazaqstan halqy assambleiasy toragasynyn orynbasary: Manyzdy saiasi oqiga. Zholdau: Pikir [Deputy Chairman of the Assembly of the People of Kazakhstan: An Important Political Event: TALK] . Available at:<https://aikyn.kz/2018/01/16/39205.html>
3. Kubeev E.K. Konstitutsionnyj stroj Respubliki Kazakhstan [The constitutional system of the Republic of Kazakhstan] (Bolashak-Baspa, Karaganda, 1998). [in Russian].
- 4.Amandyqova S.K. Qazaqstan Respublikasynyn Konstitutsialyq quqygy: oqu quraly [Constitutional law of the Republic of Kazakhstan: the textbook] («Foliant», Astana: 2001).

Авторлар туралы мәлімет:

Билялова М.И. - Академик Е.А. Букетов атындағы Қарағанды мемлекеттік университеті, Қарағанды, Қазақстан

Амандыкова С.К. - Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің заң факультеті, Астана, Қазақстан

Bilyalova M.I. - Karaganda State University of the name of academician E.A. Buketov, Karaganda, Kazakhstan.

Amandykova S.K. - Law Faculty of the L.N. Gumilyov Eurasian National University, Astana, Kazakhstan.

**«Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің Хабаршысы.
Құқық сериясы» журналында мақала жариялау ережесі**

1. Журнал мақсаты. Заң ғылымдары бойынша мұқият тексеруден өткен ғылыми құндылығы бар мақалалар жариялау.

2. Журналда мақала жариялаушы автор мақаланың қол қойылған бір дана қағаз нұсқасын Ғылыми басылымдар бөліміне (редакцияға, мекенжайы: 010008, Қазақстан республикасы, Астана қаласы, Қ. Сәтпаев көшесі, 2, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Бас ғимарат, 408 кабинет) және vest_law@enu.kz электрондық поштасына Word форматындағы нұсқаларын жіберу қажет. Мақала мәтінінің қағаз нұсқасы мен электронды нұсқалары бірдей болулары қажет. Мақалалар *қазақ, орыс, ағылшын* тілдерінде қабылданады. Сонымен қатар, автор(лар) ілеспе хат ұсынуы керек.

3. **Автордың қолжазбаны редакцияға жіберуі мақаланың Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің хабаршысында басуға келісімін, шетел тіліне аударылып қайта басылуына келісімін білдіреді. Автор мақаланы редакцияға жіберу арқылы автор туралы мәліметтің дұрыстығына, мақала көшірілмегендігіне (плагиаттың жоқтығына) және басқа да заңсыз көшірмелердің жоқтығына кепілдеме береді.**

4. Мақаланың көлемі 18 беттен аспауға тиіс (6 беттен бастап).

Мақаланың құрылымы

5. *XFTAP* <http://grnti.ru/> - *бірінші жолдың сол жақтауында;*

Автор(лар)дың аты-жөні – жолдың ортасында;

Мекеменің толық атауы, қаласы, мемлекеті (егер авторлар әртүрлі мекемеде жұмыс жасайтын болса, онда әр автор мен оның жұмыс мекемесі қасында бірдей белгі қойылу керек) – жолдың ортасында;

Автор(лар)дың E-mail-ы – жақша ішінде, курсивпен, жолдың ортасында;

Мақала атауы – жолдың ортасында;

Аннотация (100-200 сөз; мақаланың атауын мейлінше қайталамауы қажет; әдебиеттерге сілтемелер болмауы қажет; мақаланың құрылысын (кіріспесі, мақаланың мақсаты, міндеттері, қарастырылып отырған сұрақтың тарихы, зерттеу әдістері, нәтижелер/талқылау, қорытынды) сақтай отырып, мақаланың қысқаша мазмұны берілуі қажет).

Түйін сөздер (6-8 сөз не сөз тіркесі)

Түйін сөздер мақала мазмұнын көрсетіп, мейлінше мақала атауы мен аннотациядағы сөздерді қайталамай, мақала мазмұнындағы сөздерді қолдану қажет. Сонымен қатар, ақпараттық-іздістіру жүйелерінде мақаланы жеңіл табуға мүмкіндік беретін ғылым салаларының терминдерін қолдану қажет.

Негізгі мәтін мақаланың мақсаты, міндеттері, қарастырылып отырған сұрақтың тарихы, зерттеу әдістері, нәтижелер/талқылау, қорытынды бөлімдерін қамтуы қажет – *жоларалық интервал - 1, азат жол «қызыл жолдан» - 1,25см, беттеу жолағы – еніне сай жасалады.*

Таблица, суреттер – аталғаннан кейін орналастырылады. Әр таблица, сурет қасында оның аталуы болуы қажет. Сурет айқын, сканерден өтпеген болуы керек.

Мақаладағы формулалар тек мәтінде оларға сілтеме берілсе ғана номерленеді.

Жалпы қолданыста бар аббревиатуралар мен қысқартулардан басқалары міндетті түрде алғаш қолданғанда түсіндірілуі берілуі қажет.

Қаржылай көмек туралы ақпарат бірінші бетте көрсетіледі.

Әдебиеттер тізімі

Мәтінде әдібиеттерге сілтемелер тікжақшаға алынады. Мәтіндегі әдебиеттер тізіміне сілтемелердің номерленуі мәтінде қолданылуына қатысты жүргізіліде: мәтінде кездескен

әдебиетке алғашқы сілтеме [1] арқылы, екінші сілтеме [2] арқылы т.с.с. жүргізіледі. Кітапқа жасалатын сілтемелерде қолданылған беттері де көрсетілуі керек (мысалы, [1, 45 бет]). Жарияланбаған еңбектерге сілтемелер жасалмайды. Сонымен қатар, рецензиядан өтпейтін басылымдарға да сілтемелер жасалмайды (әдебиеттер тізімін әзірлеу үлгілерін төмендегі **мақаланы рәсімдеу үлгісінен қараңыз**).

6. Мақала соңындағы әдебиеттер тізімінен кейін библиографиялық мәліметтер орыс және ағылшын тілінде (егер мақала қазақ тілінде жазылса), қазақ және ағылшын тілінде (егер мақала орыс тілінде жазылса), орыс және қазақ тілінде (егер мақала ағылшын тілінде жазылған болса) беріледі.

Авторлар туралы мәлімет: автордың аты-жөні, ғылыми атағы, қызметі, жұмыс орны, жұмыс орнының мекен-жайы, телефон, e-mail – қазақ, орыс және ағылшын тілдерінде толтырылады.

7. Қолжазба мұқият тексерілген болуы қажет. Техникалық талаптарға сай келмеген қолжазбалар қайта өңдеуге қайтарылады. Қолжазбаның қайтарылуы оның журналда басылуына жіберілуін білдірмейді.

Редакцияға түскен мақала жабық (анонимді) тексеруге жіберіледі. Барлық рецензиялар авторларға жіберіледі. Автор (рецензент мақаланы түзетуге ұсыныс берген жағдайда) үш күн аралығында қайта қарап, қолжазбаның түзетілген нұсқасын редакцияға қайта жіберуі керек. Рецензент жарамсыз деп таныған мақала қайтара қарастырылмайды. Мақаланың түзетілген нұсқасы мен автордың рецензентке жауабы редакцияға жіберіледі.

8. Төлемақы. Басылымға рұқсат етілген мақала авторларына төлем жасау туралы ескертіледі. Төлем көлемі 2018 жылы 4500 тенге – ЕҰУ қызметкерлері үшін және 5500 тенге басқа ұйым қызметкерлеріне. Реквизиттер журнал сайтында орналастырылған.

**Provision on articles submitted to the journal
“Bulletin of L.N. Gumilyov Eurasian National University. Law Series”**

1. Purpose of the journal. Publication of carefully selected original scientific works in the fields of Juridical sciences.

2. An author who wishes to publish an article in a journal must submit the article in hard copy (printed version) in one copy, signed by the author to the scientific publication office (at the address: 010008, Republic of Kazakhstan, Astana, Satpayev St., 2. L.N. Gumilyov Eurasian National University, Main Building, room 408) and by e-mail vest_law@enu.kz in Word format. At the same time, the correspondence between Word-version and the hard copy must be strictly maintained. And you also need to provide the cover letter of the author(s).

Language of publications: *Kazakh, Russian, English.*

3. Submission of articles to the scientific publication office means the authors' consent to the right of the Publisher, L.N. Gumilyov Eurasian National University, to publish articles in the journal and the re-publication of it in any foreign language. Submitting the text of the work for publication in the journal, the author guarantees the correctness of all information about himself, the lack of plagiarism and other forms of improper borrowing in the article, the proper formulation of all borrowings of text, tables, diagrams, illustrations.

4. The volume of the article should not exceed 18 pages (from 6 pages).

5. Structure of the article (page – A4 format, portrait orientation, page margins on all sides - 20 mm. Font: type - Times New Roman, font size - 14)

GRNTI <http://grnti.ru/> - *first line, left*

Initials and Surname of the author (s) - *center alignment, italics*

Full name of the organization, city, country (if the authors work in different organizations, you need to put the same icon next to the name of the author and the corresponding organization) - *center alignment, italics*

Author's e-mail (s)- *in brackets, italics*

Article title - *center alignment, bold*

Abstract (100-200 words, the article title should not repeat in the content, it should not contain bibliographic references, it should reflect the summary of the article, preserving the structure of the article - introduction, problem statement, goals, history, research methods, results / discussion, conclusion).

Key words (6-8 words/word combination. Keywords should reflect the main content of the article, use terms from the article, as well as terms that define the subject area and include other important concepts that make it easier and more convenient to find the article using the information retrieval system).

The main text of the article should contain an introduction, problem statement, goals, history, research methods, results / discussion, conclusion - *line spacing - 1, indent of the “red line” -1.25 cm, alignment in width.*

Tables, figures should be placed after the mention. Each illustration should be followed by an inscription. Figures should be clear, clean, not scanned.

In the article, only those **formulas** are numbered, to which the text has references.

All **abbreviations**, with the exception of those known to be generally known, must be deciphered when first used in the text.

Information on **the financial support** of the article is indicated on the first page in the form of a footnote.

References

In the text references are indicated in square brackets. References should be numbered strictly in the order of the mention in the text. The first reference in the text to the literature should have the number [1], the second - [2], etc. The reference to the book in the main text of the article should be accompanied by an indication of the pages used (for example, [1, 45 p.]). References to unpublished works are not allowed. Unreasonable references to unreviewed publications (examples of the description of the list of literature, descriptions of the list of literature in English, see below in the sample of article design).

At the end of the article, after the list of references, it is necessary to indicate bibliographic data in Russian and English (if the article is in Kazakh), in Kazakh and English (if the article is in Russian) and in Russian and Kazakh languages (if the article is English language).

Information about authors: surname, name, patronymic, scientific degree, position, place of work, full work address, telephone, e-mail - in Kazakh, Russian and English.

6. The article must be **carefully verified**. Articles that do not meet technical requirements will be returned for revision. Returning for revision does not mean that the article has been accepted for publication.

7. Work with electronic proofreading. Articles received by the Department of Scientific Publications (editorial office) are sent to anonymous review. All reviews of the article are sent to the author. The authors must send the proof of the article within three days. Articles that receive a negative review for a second review are not accepted. Corrected versions of articles and the author's response to the reviewer are sent to the editorial office. Articles that have positive reviews are submitted to the editorial boards of the journal for discussion and approval for publication.

Periodicity of the journal: 4 times a year.

8. Payment. Authors who have received a positive conclusion for publication should make payment on the following requisites (for ENU employees - 4,500 tenge, for outside organizations - 5,500 tenge). Requisites are posted on the journal's website.

Положение о рукописях, представляемых в журнал «Вестник Евразийского национального университета имени Л.Н.Гумилева. Серия: Право»

1. **Цель журнала.** Публикация тщательно отобранных оригинальных научных работ по юридическому направлению.
2. Автору, желающему опубликовать статью в журнале необходимо представить рукопись в твердой копии (распечатанном варианте) в одном экземпляре, подписанном автором в Отдел научных изданий (по адресу: 010008, Казахстан, г. Астана, ул. Сагпаева, 2, Евразийский национальный университет им. Л.Н.Гумилева, Учебно-административный корпус, каб. 408) и по e-mail vest_law@enu.kz. При этом должно быть строго выдержано соответствие между Word-файлом и твердой копией.

Язык публикаций: *казахский, русский, английский.* А также автору(ам) необходимо предоставить сопроводительное письмо.

3. Отправление статей в редакцию означает согласие авторов на право Издателя, Евразийского национального университета имени Л.Н. Гумилева, издания статей в журнале и переиздания их на любом иностранном языке. Представляя текст работы для публикации в журнале, автор гарантирует правильность всех сведений о себе, отсутствие плагиата и других форм неправомерного заимствования в рукописи, надлежащее оформление всех заимствований текста, таблиц, схем, иллюстраций.

4. Объем статьи не должен превышать 18 страниц (от 6 страниц).

5. **Схема построения статьи** (страница – А4, книжная ориентация, поля со всех сторон – 20 мм. Шрифт: *тип – Times New Roman, размер (кегель) - 14*):

ГРНТИ <http://grnti.ru/> - первая строка, слева

Инициалы и Фамилию автора(ов)- *выравнивание по центру, курсив*

Полное наименование организации, город, страна (если авторы работают в разных организациях, необходимо поставить одинаковый значок около фамилии автора и соответствующей организации)

E-mail автора(ов) – *в скобках курсив*

Название статьи – *выравнивание по центру полужирным шрифтом*

Аннотация (100-200 слов; по содержанию повторять название статьи; не должна содержать библиографические ссылки; должна отражать краткое содержание статьи, сохраняя структуру статьи – введение, постановка задачи, цели, история, методы исследования, результаты/обсуждение, заключение/выводы).

Ключевые слова (6-8 слов/словосочетаний).

Ключевые слова должны отражать основное содержание статьи, использовать термины из текста статьи, а также термины, определяющие предметную область и включающие другие важные понятия, позволяющие облегчить и расширить возможности нахождения статьи средствами информационно-поисковой системы).

Основной текст статьи должен содержать введение, постановка задачи, цели, история, методы исследования, результаты/обсуждение, заключение/выводы – *межстрочный интервал – 1, отступ «красной строки» -1,25 см, выравнивание по ширине.*

Таблицы, рисунки необходимо располагать после упоминания. С каждой иллюстрацией должна следовать надпись. Рисунки должны быть четкими, чистыми, несканированными. В статье нумеруются лишь те формулы, на которые по тексту есть ссылки.

Все аббревиатуры и сокращения, за исключением заведомо общеизвестных, должны быть расшифрованы при первом употреблении в тексте.

Сведения о финансовой поддержке работы указываются на первой странице в виде сноски.

Список литературы

В тексте ссылки обозначаются в квадратных скобках. Ссылки должны быть

литературу должна иметь номер [1], вторая - [2] и т.д. Ссылка на книгу в основном тексте статьи должна сопровождаться указанием использованных страниц (например, [1, 45 стр.]). Ссылки на неопубликованные работы не допускаются. Нежелательны ссылки на нерцензируемые издания (примеры описания списка литературы, описания списка литературы на английском языке см. ниже в образце оформления статьи).

В конце статьи, после списка литературы, необходимо указать библиографические данные на русском и английском языках (если статья оформлена на казахском языке), на казахском и английском языках (если статья оформлена на русском языке) и на русском и казахском языках (если статья оформлена на английском языке).

Сведения об авторах: фамилия, имя, отчество, научная степень, должность, место работы, полный служебный адрес, телефон, e-mail – на казахском, русском и английском языках.

6. Рукопись должна быть тщательно выверена. Рукописи, не соответствующие техническим требованиям, будут возвращены на доработку. Возвращение на доработку не означает, что рукопись принята к опубликованию.

7. Работа с электронной корректурой. Статьи, поступившие в Отдел научных изданий (редакция), отправляются на анонимное рецензирование. Все рецензии по статье отправляются автору. Авторам в течение трех дней необходимо отправить корректуру статьи. Статьи, получившие отрицательную рецензию к повторному рассмотрению не принимаются. Исправленные варианты статей и ответ автора рецензенту присылаются в редакцию. Статьи, имеющие положительные рецензии, представляются редколлегии журнала для обсуждения и утверждения для публикации.

Периодичность журнала: 4 раза в год.

8. Оплата. Авторам, получившим положительное заключение к опубликованию необходимо произвести оплату (для сотрудников ЕНУ – 4500 тенге, для сторонних организаций – 5500 тенге). Реквизиты размещены на сайте журнала.

МРНТИ 27.25.19

А.Ж. Жубанышева¹, Н. Темиргалиев², А.Б. Утесов³

¹²*Институт теоретической математики и научных вычислений Евразийского национального университета имени Л.Н.Гумилева, Астана, Казахстан*

³*Актюбинский региональный государственный университет имени К. Жубанова, Актюбе, Казахстан*

(E-mail: ¹*axaulezh@mail.ru*, ²*ntmath10@mail.ru*, ³*adilzhan_71@mail.ru*)

Численное дифференцирование функций в контексте Компьютерного (вычислительного) поперечника

Аннотация. В рамках компьютерного (вычислительного) поперечника полностью решена задача приближенного дифференцирования функций, принадлежащих классам Соболева по неточной информации, полученной от производного конечного множества тригонометрических коэффициентов Фурье-Лебега дифференцируемой функции... [100-200 слов]

Ключевые слова. Приближенное дифференцирование, восстановление по неточной информации, предельная погрешность, компьютерный (вычислительный) поперечник.

Основной текст статьи должен содержать

- введение/постановка задачи,
- цели/история,
- методы исследования,
- результаты/обсуждение, заключение/выводы.

Список литературы

1. Темиргалиев Н. Компьютерный (вычислительный) поперечник как синтез известного и нового в численном анализе// Вестник Евразийского национального университета имени Л.Н. Гумилева -2014. –Т. 4. № 101. – С. 16–33.
2. Локуциевский О.М., Гавриков М.Б. Начала численного анализа. -М.: ТОО «Янус», 1995. -581 с.
3. Жубанышева А.Ж., Абикенова Ш. О нормах производных функций с нулевыми значениями заданного набора линейных функционалов и их применения к поперечниковым задачам// Функциональные пространства и теория приближения функций: Тезисы докладов Международной конференции, посвященная 110-летию со дня рождения академика С.М. Никольского, Москва, Россия, 2015. – Москва, 2015. -С.141-142

А.Ж. Жұбанышева, Н. Темірғалиев, А.Б. Утесов

Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің теориялық математика және ғылыми есептеулер институты, Астана, Қазақстан

Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік мемлекеттік университеті, Ақтөбе, Қазақстан

Компьютерлік (есептеуіш) диаметр мәнмәтінінде функцияларды сандық дифференциалдау

Аннотация. Компьютерлік (есептеуіш) диаметр мәнмәтінінде Соболев класында жататын функцияларды олардың тригонометриялық Фурье-Лебег коэффициенттерінің ақырлы жиынынан алынған дәл емес ақпарат арқылы жуықтау есебі толығымен шешілді... [100-200 сөз]

Түйін сөздер. Жуықтап дифференциалдау, дәл емес ақпарат бойынша жуықтау, шектік қателік, Компьютерлік (есептеуіш) диаметр.

A.Zh. Zhubanysheva, N. Temirgaliyev, A.B. Utesov
*Institute of theoretical mathematics and scientific computations of L.N. Gumilyov Eurasian
National University, Astana, Kazakhstan*
K.Zhubanov Aktobe Regional State University, Aktobe, Kazakhstan

Numerical differentiation of functions in the context of Computational (numerical) diameter

Abstract. The computational (numerical) diameter is used to completely solve the problem of approximate differentiation of a function given inexact information in the form of an arbitrary finite set of trigonometric Fourier coefficients... [100-200 words]

Key words. Approximate differentiation, recovery from inexact information, limiting error, computational (numerical) diameter, massive limiting error.

References

1. Temirgaliyev N. Komp'yuternyj (vychislitel'nyj) poperechnik kak sintez izvestnogo i novogo v chislennom analize [Computational (numerical) diameter as a synthesis of the known and the new in numerical analysis], Vestnik Evrazijskogo nacional'nogo universiteta imeni L.N. Gumileva [Bulletin of L.N. Gumilyov Eurasian National University], 4(101), 16–33 (2014). [in Russian]
2. Lokucievskij O.M., Gavrikov M.B. Nachala chislennogo analiza [Elements of numerical analysis] (Yanus, Moscow, 1995).
3. Zhubanysheva A.Zh., Abikenova Sh.K. O normah proizvodnyh funkcionov s nulevymi znachenijami zadannogo nabora linejnyh funkcionov i ih primenenija k poperechnikovym zadacham [About the norms of the derivatives of functions with zero values of a given set of linear functionals and their application to the width problems]. Tezisy dokladov Mezhdunarodnoj konferencii, posvjashhennaja 110-letiju so dnja rozhdenija akademika S.M.Nikol'skogo «Funkcional'nye prostranstva i teorija priblizhenija funkcionov» [International conference on Function Spaces and Approximation Theory dedicated to the 110th anniversary of S. M. Nikol'skii]. Moscow, 2015, pp. 141-142.

Сведения об авторах:

На каз.:

Жұбаньшева А.Ж. – Теориялық математика және ғылыми есептеулер институтының аға ғылыми қызметкері, Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Сәтпаев көш. 2, Астана, Қазақстан. Тел.: +7 (7172)709-500 (внут. 33-411). E-mail: axaulezh@mail.ru.

Темірғалиев Н. – Теориялық математика және ғылыми есептеулер институтының директоры, Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Сәтпаев көш. 2, Астана, Қазақстан. Тел.: +7 (7172)709-500 (внут. 33-325). E-mail: ntmath10@mail.ru.

Утесов А.Б. - физика-математика ғылымдарының кандидаты, Математика кафедрасының доценті, Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік мемлекеттік университеті, А.Молдағұлов даңғ. 34, Ақтөбе, Қазақстан. E-mail: adilzhan_71@mail.ru.

На рус.:

Жубаньшева А.Ж. – Старший научный сотрудник Института теоретической математики и научных вычислений, Евразийский национальный университет имени Л.Н.Гумилева, ул. Сатапаева 2, Астана, Казахстан. Тел.: +7 (7172)709-500 (внут. 31-411). E-mail: axaulezh@mail.ru.

Темиргалиев Н. – Директор Института теоретической математики и научных вычислений, Евразийский национальный университет имени Л.Н.Гумилева, ул. Сатапаева 2, Астана, Казахстан. Тел.: +7 (7172)709-500 (внут. 31-411). E-mail: ntmath10@mail.ru.

Утесов А.Б. - кандидат физико-математических наук, доцент кафедры Математики, Актобинский региональный государственный университет имени К. Жубанова, пр. А.Молдагуловой 34, Актобе, Казахстан. E-mail: adilzhan_71@mail.ru.

На аҥҥл.:

Zhubanysheva A.Zh. – Senior researcher of the Institute of theoretical mathematics and scientific computations, L.N. Gumilyov Eurasian National University, Satpayev str., Astana, Kazakhstan. Tel.: +7 (7172)709-500 (31-411). E-mail: axaulezh@mail.ru.

Temirgaliyev N. – Head of the Institute of theoretical mathematics and scientific computations, L.N. Gumilyov Eurasian National University, Satpayev str., Astana, Kazakhstan. Tel.: +7 (7172)709-500 (33-325). E-mail: ntmath10@mail.ru.

Utesov A.B. - candidate of physical and mathematical sciences, Associate Professor of the Department of Mathematics, K.Zhubanov Aktobe Regional State University, A.Moldagulova Prospect, 34, Aktobe, Kazakhstan. E-mail: adilzhan_71@mail.ru.

Редактор: С.К. Амандыкова
Шығарушы редактор: Д. Байтлесова
Дизайн: Д. Байтлесова

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің
Хабаршысы. Құқық сериясы.
-2018. - 3 (124). - Астана: ЕҰУ. 124 -б.
Шартты б.т. -15, 5 Таралымы - 25 дана

Мазмұнына типография жауап бермейді.

Редакция мекен-жайы: 010008, Астана қ.,
Сатпаев көшесі, 2.
Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті
Тел.: (87172) 709-500 (ішкі 31432)
Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің баспасында басылды